

LJMM: dabartis ir perspektyvos

Antanas APYNIS, Eugenijus STANKUS (VU), Juozas ŠINKŪNAS (VPU)

el. paštas: antanas.apynis@maf.vu.lt, eugenijus.stankus@maf.vu.lt, sinkunas@vpu.lt

Užsiminę apie 1998 m. rudenį pradėjusią veikti Lietuvos jaunųjų matematikų mokyklą (LJMM), pirmiausia turime pasakyti, kad ji yra ilgus metus (1969-1989) veikusios Lietuvos jaunųjų matematikų neakivaizdinės mokyklos tikslų ir tradicijų perėmėja. Per dvidešimtį metų ši mokykla tapo svarbia jaunimo matematinio švietimo ir ugdymo visuomenine institucija – viena iš grandžių, susiejusių vidurinių mokyklų matematikos mokytojus su matematikos mokslininkais bei pedagogais aukštosiose mokyklose. Prie Lietuvos jaunųjų matematikų neakivaizdinės mokyklos ištakų stovėjo ir visą laiką ją globojo Lietuvos matematikų draugijos pirmininkas profesorius Jonas Kubilius, pirmuoju mokyklos tarybos pirmininku buvo profesorius Kleopas Grincevičius, kuriam talkininkavo profesorius Pranas Survila, docentas Petras Vaškas, docentas Henrikas Jasiūnas ir kiti. Na, o šios mokyklos siela ilgus metus be abejonės buvo ryškus matematikos metodininkas docentas Petras Rumšas. Kurį laiką jaunųjų matematikų mokyklai vadovavo docentas Antanas Jonušauskas, o antrasis dešimtmetis priklausė docentui Alfonsui Matuliauskui. Nepalankiai susiklosčius įvairioms aplinkybėms, Lietuvos jaunųjų matematikų neakivaizdinės mokyklos veikla 1989 metais nutrūko. Ši mokykla neabejotinai paliko ryškų pėdsaką Lietuvos matematinės kultūros istorijoje. Jos veiklai atskleisti reikėtų išsamesnės studijos.

Jaunųjų matematikų mokyklos atkūrimo idėja nekėlė jokių abejonių nei Lietuvos matematikų draugijai, nei Lietuvos matematikos mokytojų asociacijai. Jautėsi, kad šios mokyklos buvo išsiilgę ir matematikos mokytojai, ir universitetų dėstytojai. Tikėta, kad ji galėtų sutvirtinti ryšius tarp vidurinių ir aukštųjų mokyklų, skatintų mokytojų profesionalumo augimą, geresnį abiturientų pasirengimą studijoms, keltų matematikos prestižą visuomenėje. Todėl labai palankiai buvo sutikta žinia, jog iniciatyvinė matematikų grupė 1998 metų rugsėjo 17 d. sukviėt Lietuvos jaunųjų matematikų mokyklos steigiamąjį susirinkimą. Šiame susirinkime dalyvavo Vilniaus universiteto, Vilniaus pedagoginio universiteto, Kauno technologijos universiteto, Šiaulių universiteto, o taip pat Matematikos ir informatikos instituto bei Lietuvos matematikos mokytojų asociacijos atstovai. Susirinkime patvirtinti Lietuvos jaunųjų matematikų mokyklos svarbiausi tikslai, uždaviniai, organizaciniai principai. Taip pat išrinkta mokyklos taryba: doc. A. Apynis (pirmininkas), doc. V. Bernotas, doc. E. Gaigalas, akad. B. Grigelionis, prof. F. Ivanauskas, doc. A. Juozapavičius, doc. D. Jurgaitis, prof. V. Pekarskas, doc. E. Stankus (pirmininko pavaduotojas), doc. J. Šinkūnas (pirmininko pavaduotojas), mokyt. ekspertė M. Stričkienė, mokyt. ekspertas V. Vitkus. Lietuvos matematikų draugijos valdyba patvirtino tarybą ir nuostatus.

1 lentelė.

Miestas ir raj.	Priimta	1 užduotis	2 užduotis	3 užduotis
Alytus	42	40	28	27
Anykščiai	3	3	2	2
Druskininkai	3	3	3	0
Jonava	6	3	3	2
Joniškis	2	2	2	2
Jurbarkas	5	5	5	1
Kaišiadorys	4	3	3	2
Kaunas	74	48	47	32
Kėdainiai	25	22	19	19
Kelmė	3	3	2	2
Klaipėda	22	20	19	18
Kretinga	9	8	6	4
Kupiškis	7	6	6	4
Kuršėnai	3	0	1	0
Marijampolė	6	6	6	5
Mažeikiai	37	32	27	19
N. Akmenė	1	0	0	0
Pakruojis	13	10	5	1
Palanga	3	3	0	0
Panevėžys	16	16	13	9
Pasvalys	6	6	6	6
Plungė	19	18	18	18
Prienai	9	8	7	4
Radviliškis	18	17	17	13
Raseiniai	16	6	6	5
Rokiškis	26	25	24	22
Skuodas	3	3	3	3
Šakiai	23	18	16	12
Šiauliai	25	22	22	19
Šilutė	3	3	2	2
Švenčionys	4	4	4	4
Tauragė	2	2	2	2
Telšiai	1	0	0	0
Trakai	1	1	1	0
Ukmergė	13	12	12	4
Utena	25	22	21	15
Varėna	6	3	6	2
Vilkaviškis	11	11	11	5
Vilnius	88	38	33	25
Visaginas	27	23	22	16
Zarasai	3	3	2	3
Iš viso	613	478	432	329

Kaip ir anksčiau, dabartinė Lietuvos jaunųjų matematikų mokykla yra dvimetė. Į ją priimami vienuoliktokai, o rekomendavus matematikos mokytojui ir žemesnių klasių mokiniai. Mokymo programą numatyta paskelbti kartu su stojamąja užduotimi. Baigimo pažymėjimai bus išduodami tik sėkmingai įvykdžiusiems mokymo programą ir gerai pasirodžiusiems baigiamajame uždavinių sprendimo konkurse Vilniaus universitete moksleiviams. Ir anksčiau, ir dabar pastebima, kad dalis moksleivių atsiunčia ne visai savarankiškai atliktus darbus. Todėl baigiamasis uždavinių sprendimo konkursas turėtų būti tam tikra šio trūkumo atsvara. Pagaliau šis konkursas galėtų tapti nebloga repeticija prieš valstybinį matematikos egzaminą.

Moksleivių darbų tikrinimą LJMM taryba organizuoja kviesdama į talką ne tik matematikos mokytojus, bet ir Vilniaus universiteto bei Vilniaus pedagoginio universiteto matematikos metodikos katedrų studentus – būsimuosius mokytojus. Patikrinti darbai moksleiviams negražinami. Jiems išsiunčiami pranešimai su sprendimų įvertinimais ir visų uždavinių sprendimų komentarais.

Kiekviena užduotis su glausta metodine medžiaga skelbiama „Dialogue“ ir LJMM Interneto svetainėje (<http://www.maf.vu.lt/ljmm/>). Svetainę sukūrė kolega A. Juozapavičius (VU) talkinant V. Dragūnienei (MII). Lietuvos jaunųjų matematikų mokyklą remia matematikos žurnalas „alfa plus omega“ (ats. red. doc. V. Stakėnas), skatindamas publikuoti straipsnius mokyklos mokymo programos temomis bei mokyklos veiklos apžvalgas, gvildendamas jaunimo matematinio švietimo problemas. Šio žurnalo ir LJMM tikslai panašūs: skatinti matematikos mokytojų profesionalumo augimą, globoti gabų ir talentingą jaunimą, kelti matematikos prestižą visuomenėje.

Praėjus pirmiesiems mokslo metams jau galime pateikti truputį statistikos (1 lentelė). Šioje lentelėje matome LJMM moksleivių, atsiuntusių pirmosios, antrosios ir trečiosios užduočių sprendimus, geografinį pasiskirstymą. Išsamesnė pirmųjų mokslo metų statistinė analizė bus paskelbta žurnalo „alfa plus omega“ 1999 m. pirmajame numeryje.

The Lithuanian school for young mathematicians: reality and perspective

A. Apynis, E. Stankus, J. Šinkūnas

The history and survey of the activity of the Lithuanian school for young mathematicians is presented.